

System zamknięty czy otwarty?

Małopolska inicjatywa

Anna Delega

Wprowadzenie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia nie zmieniło na razie systemu zaopatrzenia w środki chłone. W ustawie o NFZ powielono zapisy poprzednio obowiązującej ustawy o ubezpieczeniu zdrowotnym, które były w różny sposób interpretowane przez kasy chorych. Jednak powstanie Funduszu daje dużą szansę ujednoczenia zasad dystrybucji środków chłone. Powstaje zatem pytanie, jaki kształt będą miały przepisy wykonawcze w zakresie zaopatrzenia w środki chłone oraz jaki system zostanie przyjęty jako obowiązujący: otwarty czy zamknięty?

Projekt ujednoczonych zasad dotyczących zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne został przygotowany w styczniu 2003 roku przez nieformalny zespół złożony z przedstawicieli kas chorych. Przygotował on "Szczegółowe materiały informacyjne dotyczące przedmiotu konkursu ofert poprzedzającego zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych osobom objętym powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze". Dokument miał formę wewnętrznych wytycznych Narodowego Funduszu Zdrowia i opisywał zasady, według których zawierane będą umowy na zaopatrzenie w środki chłone. Niestety, powieliła on najgorsze rozwiązania prawne poprzedniego systemu. Według wspomnianych materiałów informacyjnych, zaopatrzenie w środki chłone będzie się odbywać na podstawie umów zawieranych przez świadczeniodawców (czyli producentów

i dystrybutorów środków chłone) z oddziałami funduszu. Świadczeniodawcy zostaną oczywiście wybrani decyzją urzędników. W ten sam sposób zostaną określone wartości i warunki kontraktu. Pacjenci pozostaną ograniczeni w możliwości wyboru produktów tylko do tych wyrobów, którą wcześniej zaaprobuje urzędnicy. Obecnie pracuje nowy zespół, złożony z przedstawicieli oddziałów NFZ. Są to najczęściej te same osoby, które reprezentowały wcześniej kasy chorych. Trudno nie ulec wrażeniu, iż powstanie podobny dokument.

Z kartą zaopatrzenia

Odpowiedzią na powyższe propozycje była inicjatywa Małopolskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych, który przygotował dokument w formie wytycznych Ministra Zdrowia. Można go też opublikować w formie rozporządzenia. Reguluje on zasady dystrybucji środków pomocniczych. Projekt ten zasługuje na szczegółowe omówienie. Dodajmy, iż jest zbliżony z propozycjami Programu Prosperoecznego "NTM - Normalnie Życ", które zostały opublikowane na łamach piątego numeru Kwartalnika NTM.

Wytyczne dotyczą nie tylko produktów chłone lecz całej grupy środków pomocniczych a więc także cewników, sprzętu stomijnego, optycznego, inhalatorów, protez piersi i peruk.

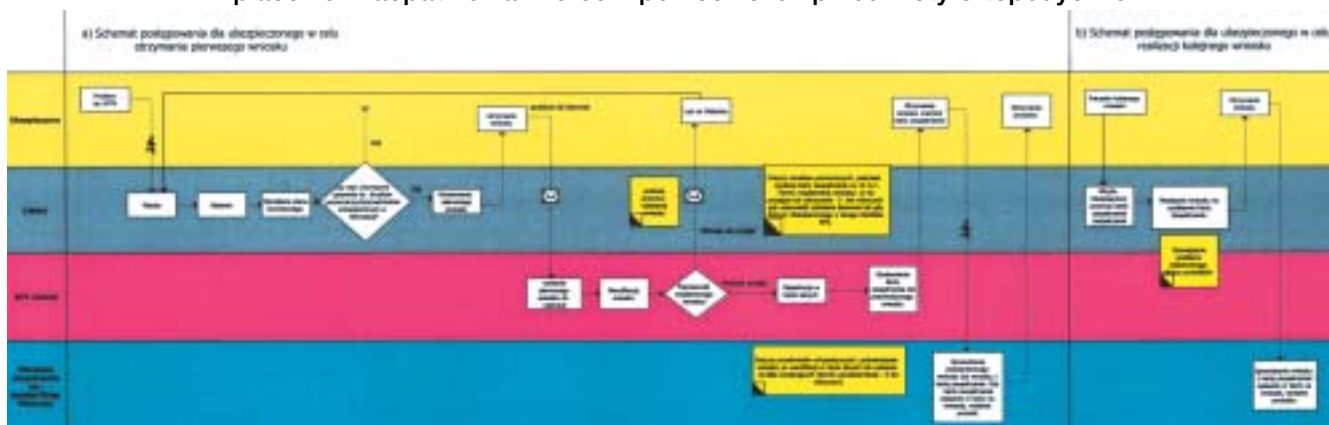
Projekt przewiduje, że ubezpieczeni będą się zaopatrywać w produkty chłone na podstawie wniosków wystawianych przez uprawnionych lekarzy. Trzeba je będzie potwierdzać w wojewódzkich oddziałach NFZ (Wykres 1). Następnie można je realizować

we wszystkich punktach zaopatrzenia, które zgłoszą gotowość realizacji zleceń. Każde zlecenie zostanie wpisane do karty zaopatrzenia, którą wystawi wojewódzki oddział przy okazji otrzymania pierwszego wniosku. Karty zaopatrzenia są wystawiane na środki pomocnicze wielokrotnego zaopatrzenia na jeden rok. Umożliwią one NFZ tworzenie krajowego, centralnie opracowanego planu finansowego wydatków na refundację środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych. W przypadku braku środków finansowych będzie można stworzyć jednolity dla całego kraju harmonogram późniejszej realizacji, który zapewni równoprawny dostęp ubezpieczonych do zaopatrzenia (Wykres 3).

Pacjenci, którzy dostaną zlecenie od lekarza, mogą udać się do oddziału NFZ osobiście lub wysłać wniosek pocztą. Oddział sprawdzi wniosek pod względem formalnym, zewidencjonuje i potwierdzi prawo pacjenta do realizacji zlecenia. Później wniosek wraz z kartą zaopatrzenia zostanie zwrócony pacjentowi. Bezpośrednie ewidencjonowanie wniosków w komputerze pozwoli na szybką i sprawną obsługę pacjentów.

Potwierdzony wniosek będzie można zrealizować w każdej aptece, punkcie aptecznym lub innej placówce, która zgłosi do wojewódzkiego oddziału NFZ zamiar uczestniczenia w systemie ubezpieczenia zdrowotnego. Oddziały NFZ będą prowadziły wykazy punktów zaopatrzenia. Placówki, realizujące wnioski, zostaną poddane kontroli przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego pod kątem zgodności działalności z obowiązującym prawem (w szczególności

Wykres 1. Schemat postępowania dla NFZ, ubezpieczonych i placówek zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne

Wykres 2. Schemat postępowania dla producentów lub autoryzowanych dystrybutorów

przestrzegania norm sanitarnych, zatrudnienia fachowego personelu czy odpowiedniego wyposażenia placówek).

Apteki, punkty apteczne i placówki obrotu pozaaptecznego otrzymają refundację limitu ceny wyrobu medycznego po przedstawieniu NFZ rachunku i zestawienia zrealizowanych wniosków. Natomiast producenci i autoryzowani dystrybutorzy środków pomocniczych będą mogli samodzielnie dokonywać zestawień wniosków zrealizowanych przez inne niż apteki placówki i przesyłać je do wojewódzkich oddziałów NFZ.

Testy dla wyrobów medycznych

Otwarty system zaopatrzenia pacjentów jest możliwy do wprowadzenia między in-

nymi dzięki pakietowi ustaw: ustawie o wyrobach medycznych oraz Prawo farmaceutyczne. Ustawy te wymuszają na producentach przestrzeganie odpowiednich norm jakościowych oraz dotyczących bezpieczeństwa produktów. Wszystkie wyroby medyczne (do tej grupy należą również tzw. środki pomocnicze) przed wprowadzeniem na rynek będą musiały przejść surowe testy, sprawdzające ich odpowiednią jakość i bezpieczeństwo stosowania. Prawo farmaceutyczne zapewnia prawidłową dystrybucję wyrobów medycznych, określa ogólne wymagania wobec aptek i hurtowni farmaceutycznych oraz placówek obrotu pozaaptecznego. Jednocześnie producenci i dystrybutorzy zostaną zobowiązani do składania oświadczeń, dotyczących oferowanych produktów i ich jakości (Wykres 2).

Optymalne rozwiązanie

Proponowany system zapewnia sprawne finansowanie i dostęp do rynku zaopatrzenia w wyroby medyczne a także zwiększa zatrudnienie. Narodowemu Funduszowi Zdrowia zapewnia optymalny system zaopatrzenia, przy pełnej kontroli wydatkowania środków publicznych. Należy też przypuszczać, że spadną ceny, gdyż producenci i dystrybutorzy będą musieli zacząć pomiędzy sobą konkurować.

Miejmy nadzieję, że przygotowany przez Małopolski Sejmik projekt rozsądnych rozwiązań w tej dziedzinie przekona decydentów, mających wpływ na stanowienie prawa.

Autorka pracuje w warszawskiej kancelarii prawnej

Wykres 3. Schemat postępowania dla NFZ, producentów lub autoryzowanych dystrybutorów oraz placówek zaopatrzenia

